

Bylo-li tedy Janu H-ovi pohroženo vytrháním kolíků, bylo pohroženo aspoň odnětím průkazu hranic pozemku jemu vykázaného, tedy zajisté újmou H-a samého se týkající, a to újmou dosti citelnou, uváží-li se, že, ač případ oznámil téměř ihned Státnímu pozemkovému úřadu, došlo k novému vyměření pole mu přikázaného teprve v březnu 1925. Zjištění rozsudková jsou též nepochybná v tom směru, že u obžalovaných šlo o protiprávní nátlak na Jana H-a, to jest o vymožení jednání, na které neměli práva; neboť vykolíkování bylo provedeno z příkazu Státního pozemkového úřadu a H. nebyl oprávněn, sám kolíky na pozemcích nově vymezených odstraniti, jak to na něm obžalovaní chtěli vymoci. V těchto směrech uplatňovaný důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. je proto opodstatněn.

Čís. 2617.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu ve smyslu Šu 14 čís. 1 zákona nepředpokládá, by pachatel vybízel jiné osoby přímo k tomu, by republiku rozvracely, ani by jednání pachatelovo bylo způsobilým vzbuditi u jiných přímo vášně; stačí jakékoliv, třeba bezvýsledné intelektuální působení na jiné osoby, jež směřuje a jest objektivně způsobilým k tomu, by v nich vyvolány byly nepřátelský stav a nálada proti demokraticko-republikánské formě státu; spadá sem výrok, že komunisté chtějí a budou republiku rozvraceti.

V subjektivním směru stačí úmysl pachatelův vyvolati v jiných osobách onen stav a náladu.

Ani uplatňování politického přesvědčení nesmí se díti způsobem přičícím se zákonu.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1927, Zm I 568/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 24. srpna 1926, jímž byla obžalovaná podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin podle Šu 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice byla obžalovaná podle Šu 259, čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle Šu 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, spáchaný prý tím, že dne 12. listopadu 1925 v P. ve shromáždění, tedy veřejně, pobuřovala proti demokraticko-republikánské formě Československého státu. Nalézací soud vzal za prokázáno, že obžalovaná mluvila onoho dne na volební schůzi pořádané čs. komunistickou stranou jako řečnice této strany v pří-

tomnosti asi 500 osob, že mluvila o tom, jak se to v republice vede, že je to samý švindl, že pro dělníka se nic nedělá, že zákony nevyhovují, že oni — komunisté — na zákony kašlou, jako na sociální pojištění, na 8hodinovou dobu pracovní a pod., že dále, když ze zástupů posluchačů se ozval výkřik: »Tak vy nám chcete republiku rozvrátit?« zvolala: »My chceme Čs. demokratickou republiku rozvrátiti,« že posléze na otázku učitele Františka D-a, jak to zvrácení republiky vlastně míní, pravila: »Ano, my chceme a budeme rozvracet tu vaši demokratickou, socialistickou, buržoasní Čs. republiku«. Přes to dospěl nalézací soud k výroku osvobozujícímu, a to, jak vysvětluje z rozhodovacích důvodů, proto, že neshledal ve výrociích obžalované objektivní a subjektivní skutkové podstaty onoho přečinu. Zmateční stížnost státního zástupce napadá tento rozsudek právem důvodem zmatečnosti podle §u 281 čis. 9 a) tr. ř. Pokud jde o objektivní skutkovou podstatu přečinu podle §u 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, vylučuje napadený rozsudek pobuřování ve smyslu tohoto ustanovení zákona nejprve proto, že žádný ze svědků nepotvrdil, že obžalovaná posluchače vybízela, by rozvraceli republiku. Rozsudek posuzuje však věc zřejmě právně mylně, jsa názoru, že pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu ve smyslu §u 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky předpokládá, že pachatel vybízel jiné osoby přímo k tomu, by rozvraceli republiku. Ve skutečnosti odpovídá pojmu pobuřování proti onomu právnímu statku po rozumu tohoto ustanovení zákona jakékoli intelektuální působení na jiné osoby, jež směřuje a je způsobilým k tomu, by v nich vyvolány byly nepřátelský stav a nálada proti demokraticko-republikánské formě státu. Dále uvádí rozsudek v tomto směru, že řeč obžalované nebyla způsobilou vzbuditi u posluchačů vášeň, kterou by se dali strhnouti k projevům demokraticko-republikánské formě státu nepříznivým, neboť řeč obžalované vyvolala prý ve skutečnosti nevoli proti řečníci. Je pravda, že pobuřování, jež nepůsobí podle své povahy tak na rozum, jako spíše na cit jiných osob, směřuje nezřídka k podnícení vášně jiných osob, ale je-li rozsudek toho názoru, že se vyžaduje k objektivní skutkové podstatě přečinu podle §u 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, by jednání pachatelovo bylo způsobilým vzbuditi u jiných osob přímo vášeň, jde tu o názor právně mylný. Ve skutečnosti vyhledává se v tomto směru pouze, by jednání pachatelovo bylo objektivně způsobilé k tomu, by jím byly v jiných osobách vyvolány nepřátelský stav a nálada proti některému z právních statků chráněných oním ustanovením zákona. V této souvislosti dlužno také poznamenati, že přečin podle §u 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky náleží k tak zvaným deliktům ohrožovacím, při nichž nesejde na tom, zda mají v zápětí určitý výsledek. Podle toho je lhostejno, zda bylo v souzeném případě v posluchačích vyvoláno nepřátelské smýšlení proti demokraticko-republikánské formě státu, či zda došlo naopak k projevům nevole proti řečníci. Tyto projevy nevole nevylučují možnosti objektivní způsobilosti jednání obžalované, vyvolati nepřátelské smýšlení proti právnímu statku, tu v úvahu přicházejícímu, u jiných osob. Podle toho, co bylo shora uvedeno o pojmu pobuřování ve smyslu §u 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky, mohly

by nalézacím soudem zjištěné výroky obžalované opodstatňovati pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu.

Pokud jde o subjektivní stránku, vyhledává se ke skutkové podstatě přečinu obžalované za vinu kladeného zlý úmysl, a to úmysl vyvolati v jiných osobách nepřátelský stav a náladu proti demokraticko-republikánské formě státu. Podle toho je napadený rozsudek na omylu, vyslovuje v tomto směru právní názor, že tu bylo třeba úmyslu směřujícího k vybízení a podněcování posluchačů k tomu, by pomáhali republiku rozvracet. Uvádí-li posléze rozsudek, že obžalovaná hájila pouze slovy nehledanými v zápalu řečnickém a rozčilení program komunistické strany, která není spokojena s dnešní politickou formou státu a hlásá boj proti republice, dlužno k tomu poznamenati, že uplatňování politického přesvědčení smí se díti jen takovým způsobem, by bylo vyloučeno střetnutí se s pozitivními normami platných trestních zákonů. Pobuřovala-li obžalovaná proti demokraticko-republikánské formě státu ve zlém úmyslu, jehož je podle uvedeného třeba ke skutkové podstatě přečinu podle §u 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, nemůže skutečnost, že tím hájila program komunistické strany, ničeho měniti na trestnosti jejího jednání. Bylo tudíž odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek jako zmatečný zrušiti a, ježto v něm a jeho důvodech nejsou zjištěny všechny skutečnosti, jež jest při správném použití hmotného práva položiti za základ rozhodnutí — rozsudek nezjišťuje, zda směřovaly výroky obžalované k tomu, by v jiných osobách byly vyvolány nepřátelský stav a náladu proti demokraticko-republikánské formě státu, neobírá se otázkou, zda byly prostředky obžalovanou použité co do formy a obsahu objektivně způsobilé vyvolati onen duševní stav v jiných osobách, a nezjišťuje, zda obžalovaná jednala ve zlém úmyslu, jehož je tu podle shora uvedeného potřebí, — věc vrátiti soudu prvě stolice, by o ní znova jednal a rozhodl (§ 288, odstavec druhý čís. 3 tr. ř.).

Čís. 2618.

Skutek byl spáchán veřejně, byl-li spáchán před více, t. j. nejméně dvěma lidmi.

Pokud jest podle §u 122 a) tr. zák. veřejnosti vůbec zapotřebí, jest dána již tím, že čin mohl býti jinými postřehnut (všeobecnou přístupností místa, kde se čin stal); stačí, že čin byl spáchán na silnici.

Trestnost rouhání se Bohu nelze omeziti na případy, v nichž byly svědky skutku osoby takového náboženského smýšlení, že i ty mohou býti činem pohoršeny; stačí abstraktní možnost onoho nebezpečí.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1927, Zm II 397/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 26. srpna 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem rušení náboženství podle §u 122 a) tr. zák., mimo jiné z těchto